

Jaarverslag 2024 Stichting Vleermuiswerkgroep Groningen

Samenstelling van het bestuur van de stichting VWG:

Voorzitter: Rients Bijlsma

Secretaris: Klarissa Nienhuys

Penningmeester: Erwin den Hartog

Leden: Koen Breed, Thorhold Souilljee, Tineke de Boer, Helena Lijnema

Email contactadres knienhuys@ziggo.nl

Interne zaken

In 2024 droegen ca. 40 vrijwilligers bij aan de activiteiten van de VWG. De intensiteit van de bijdragen varieert: er zijn vrijwilligers die bijna dagelijks bezig zijn. Anderen helpen incidenteel een doorslaggevende rol bij de provinciale meervleermuis tellingen medio mei en juni. Hierbij posten wij met heel veel mensen tegelijk bij alle mogelijke verblijfplaatsen van de kolonies en worden alle uitvliegers geteld.

Activiteiten in 2024

Voor de wintertellingen werden 23 objecten bezocht; in 10 daarvan waren geen vleermuizen te vinden. In de ringoven te Wirdum werden wederom veel baardvleermuizen gevonden, het totaal nog onverminderd hoog dankzij de eerdere renovatie van dit winterverblijf. In de Rabenhauptbunker te Groningen werd een recordaantal franjestaarten gespot. In de Aa kerk werden ook weer zeer veel gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Al deze objecten zijn in recente jaren aanzienlijke verbeterd voor de vleermuizen. In Winschoten is het vernielde winterverblijf in het Stadspark door de gemeente hersteld, mede na overleg met de VWG. Er zijn weer vier NEM VTT routes gereden; er is dit jaar voor het eerst een nieuwe route gereden terwijl een recorder de vleermuisgeluiden vastlegt. Hiermee wordt geprobeerd trends in het voorkomen van vleermuizen vast te leggen.

Er zijn bij acht particulieren inspecties van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen dan wel kolonietellingen uitgevoerd.

Een beperkt aantal vrijwilligers hebben veel verkenningen uitgevoerd om verblijfplaatsen van rosse vleermuizen en watervleermuizen in Groningen (vooral in en om het Sterrebos) en in de buurt van Leek te vinden.

Er zijn 20 lezingen en excursies verzorgd, verspreid over de hele provincie.

Sociale media

Op de facebook pagina zijn 48 berichten geplaatst verdeeld over het gehele jaar.

Het aantal volgers op Facebook is in 2024 wederom gegroeid: er waren 839 volgers.

Op Instagram werden 47 berichten geplaatst; het aantal volgers is 148.

De nieuwe app groep is een succes met 36 leden per eind 2024.

Voorlichting en advies

De groep van zes vrijwilligers heeft dit jaar op twee markten een kraam gerealiseerd. Er zijn meer artikelen in de verkoop. De belangrijkste functie is voorlichting geven.

De Vleermuiswerkgroep in 2024 heeft 60 meldingen over vleermuizen en verzoeken om informatie afgehandeld. De trend zet door dat er minder verzoeken in verband met “hinder” van vleermuizen binnenkomen en meer verzoeken om informatie over hoe de vleermuizen kunnen worden ontzien bij herstel- of isolatiewerkzaamheden.

Procedures en overleg.

Wij vermelden slechts de stand van zaken van de meest tijdrovende procedures. Dit betreft allemaal zaken die in de stad Groningen spelen

Gemeente Groningen (1): Herstel habitat watervleermuizen rond Sterrebos.

Dit dossier loopt al sinds 2015 en kost buitensporig veel tijd van een paar vrijwilligers.

De gemeente Groningen heeft in strijd met de ontheffing (2009-2015) de vliegroute watervleermuizen met een kolonieboom in het Sterrebos vernietigd. Vanaf 2016 is er geen watervleermuis meer in het gebied te vinden. In 2022 besloot de Provincie eindelijk handhavend op te treden bij Station Europapark (te veel licht en onvoldoende aanplant). De gemeente bleef dwarsliggen. De verwachting was dat er in 2024 een zitting van de Raad van State zou zijn als de laatste stap. Maar er is geen oproep gekomen.

Er is ook een vliegroute tussen het Sterrebos en het station, langs de straat Kempkensberg. Daar treuzelde de gemeente langdurig om de vliegroute (minder verlichting, meer aanplant) te herstellen na de aanbouw van een groot aantal flats aan beide kanten. In 2024 bezocht een gezelschap van Provincie, gemeente en de VWG en maakt een lijst van nog uit te voeren werkzaamheden. In de herfst signaleerde de VWG dat er nog steeds niet gebeurd was. In 2025 zou het herstel begin maart alsnog gerealiseerd zijn. Eerst zien dan geloven.

Gemeente Groningen (2): Herstel habitat watervleermuizen nabij Helperzoomvijver

Na ruim twee, jaar verzoeken, overleg en klachten indienen was eind 2023 eindelijk de beplanting hersteld tussen een watergang en de grote Helperzoomvijver, een belangrijk foerageergebied voor de watervleermuizen in het Sterrebos. In de lente van 2024 bleek dat een burger de struiken bij de grond had afgezaagd. Na weer een handhavingsverzoek beloofde de gemeente de situatie eind 2024 te herstellen, maar deze belofte werd niet nagekomen. De VWG ging er dus weer achteraan.

Selwerd Groningen, sloop en nieuwbouw van flats met meervleermuizen.

In de wijk Selwerd in de stad Groningen zijn een vijf flats met verblijfplaatsen van meervleermuizen, die samen het hoofdkwartier van de kolonie van ca. 100 dieren vormen. De flats zijn verouderd en de woningbouwvereniging wil ze slopen en nieuwe flats bouwen. In juli 2023 gaf de provincie ontheffing voor het sloop- en nieuwbouwplan. Maar aangezien

de compenserende maatregelen niet tijdig gerealiseerd waren, heeft de VWG bezwaar ingediend tegen het besluit van de provincie.

In 2024 bleek dat de woningbouwvereniging intussen begrepen had dat er echt een ander sloop-, nieuwbouw- en compensatieplan nodig was, op basis waarvan de provincie dan een nieuwe ontheffing kon verlenen. Heel veel overleg bleek echter dat eind 2024 de compensatie nog steeds niet goed op orde was en een nieuw voorstel voor een ontheffing aan alle kanten rammelde en er geen monitoringsverslag was. Wordt vervolgd.

Aanpak Ring Zuid, ARZ Groningen

In november 2023 werd een ontwerp voor het zogenaamde Zuiderplantsoen, onderdeel van de Aanpak Ring Zuid (Groningen) gepresenteerd. De VWG heeft in 2024 zich met Boomwachters en XR en Bondheemschut met bezwaarprocedures ingespannen om de planmatige beschadiging van het Sterrebos te voorkomen en voor de vleermuizen te redden wat er te redden is.

Door de verandering van de ringweg is de oude Julianavijver verwijderd. Deze vijver vormde een onderdeel van het netwerk van foerageergebieden voor watervleermuizen (met een kolonieboom in het Sterrebos) en moet vervangen worden door een andere.

In 2024 is zeer constructief overleg tussen Rijkswaterstaat, Sweco en de VWG een inrichtingsplan voor de nieuwe Julianavijver tot stand gekomen, zodat er een goed foerageergebied voor dwerg- en watervleermuizen kan ontstaan. Eind 2024 gaf de RVO een ontheffing af voor de werkzaamheden.